

Pytanie: Wojciech Piepiorka / Weekend FM

Dzień dobry,

ponieważ z otrzymanych odpowiedzi wynika, że wojewoda pomorski nie podjął jeszcze decyzji w sprawie ewentualnego wygaszenia mandatu wójta gminy Przechlewo, jeszcze raz przesyłam wciąż aktualne pytania w tej sprawie. **Proszę o udzielenie odpowiedzi na nie, gdy decyzja Dariusza Drelicha będzie już znana.**

A pytania dotyczą przyjętej 26 maja 2023 r. uchwały Rady Gminy Przechlewo w sprawie zatwierdzenia stanowiska Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Przechlewo z przeprowadzonych czynności wyjaśniających. Sprawa dotyczy rzekomego zarządzania przez wójta Krzysztofa Michałowskiego firmą żony KM DOM Natalia Michałowska, co - zgodnie z twierdzeniami mieszkańców - miałoby stanowić naruszenie zakazu zapisanego w tzw. ustawie antykorupcyjnej.

1. Jakie są powody podjętej przez wojewodę decyzji (niezależnie od tego, jaka by ona nie była)?

2. Jak wojewoda odniesie się do sposobu przeprowadzenia czynności przez Komisję Rewizyjną, a w szczególności do:

a) uniemożliwienia swobodnej wypowiedzi przed komisją mieszkańcom Przechlewa Markowi Golińskiemu i Iwonie Wąsik, przy jednoczesnym oczekiwaniu udzielenia przez nich lakonicznych odpowiedzi „tak” lub „nie” na pytania członków komisji;

b) wezwania Tadeusza Sikorskiego do osobistego stawiennictwa na posiedzeniu komisji, pomimo powzięcia informacji, że mieszka on i pracuje w Niemczech i może odpowiedzieć na pytania radnych jedynie z wykorzystaniem środków komunikacji na odległość oraz zaniechania zadania mu pytań na piśmie;

c) niewezwania przez komisję męża Iwony Wąsik (tu padło imię i nazwisko-dop.red.), który zgodnie z twierdzeniami żony miał być naocznym świadkiem podpisywania przez wójta Krzysztofa Michałowskiego umowy na budowę dachu w imieniu firmy zapisanej na żonę oraz niewezwania innych świadków, podawanych w piśmie przez Marka Golińskiego;

d) niewezwania przez komisję (tu padło imię i nazwisko mieszkańca-dop.red.), który w złożonym do sprawy oświadczeniu również podawał okoliczności, mające stanowić dowód, że Krzysztof Michałowski zarządzał firmą żony w trakcie sprawowania funkcji wójta;

e) niewykluczenia z prac komisji radnego Ryszarda Szypryta, który nie kwestionuje, że brał udział przy budowie domku letniskowego w Kleśniku na zlecenie Marka Golińskiego, w sytuacji gdy ta inwestycja jest jedną z tych, którą miał nadzorować wójt;

f) niewykluczenia z prac komisji radnego Ryszarda Szypryta w sytuacji, kiedy jest jedną z osób, do której Komisja Rewizyjna zwróciła się z pytaniami i uzyskała na nie odpowiedzi. Innymi słowy - radny był świadkiem w sprawie, którą sam miał rozstrzygnąć.

3. Czy pod względem proceduralnym uchwała została przyjęta prawidłowo i ma moc obowiązującą, skoro w głosowaniu wzięło udział 7 z 12 radnych obecnych na sesji radnych (5 powstrzymało się od głosowania), co stanowi mniej niż połowę ustawowego składu rady?

Proszę o możliwie szybkie udzielenie wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie pytania. Z góry dziękuję!

Z poważaniem,
Wojciech Piepiorka
Weekend FM

Odpowiedź

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na otrzymane drogą mailową zapytanie dziennikarza radia Weekend FM odnośnie podjęcia przez wojewodę pomorskiego czynności w związku z uchwałą Nr 466/LXIX/ 2023 Rady Gminy Przechlewo z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zatwierdzenia stanowiska Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Przechlewo z przeprowadzonych czynności wyjaśniających, wskazując, co następuje.

Po zapoznaniu się z treścią uzasadnienia powyższej uchwały, którą to uchwałą Rada odmówiła stwierdzenia wygaśnięcia mandatu Wójta w związku z brakiem podstaw do stwierdzenia naruszenia ustawowego zakazu łączenia funkcji wójta z prowadzeniem działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzania taką działalnością lub bycia przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności oraz po dokonaniu analizy dołączonych do uchwały materiałów, w ocenie wojewody pomorskiego brak dostatecznych podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia przez Wójta powyższego zakazu, skutkującego wygaśnięciem jego mandatu i koniecznością wydania w tej sprawie zarządzenia zastępczego w trybie art. 98a ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. W szczególności zdaniem organu nadzoru za niewystarczające podstawy należy uznać uzyskane w toku postępowania przez Radę oświadczenia osób wskazujących na działanie Wójta Gminy Przechlewo jako przedstawiciela czy pełnomocnika swojej małżonki prowadzącej firmę pod nazwą „Firma Usługowo-Handlowa KMDOM Natalia Michałowska” wobec braku innych dokumentów, na podstawie których można by stwierdzić jednoznacznie, że takie działanie miało miejsce.

Należy przy tym zauważyć, że z danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej (CEIDG) wynika, że Krzysztof Michałowski prowadzący jako przedsiębiorca Firmę Usługowo-Handlową zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej 31 grudnia 2018 r., jako data wykreślenia wpisu z rejestru widnieje 1 stycznia 2019 r., zaś z danych z CEIDG dotyczących działalności gospodarczej „Firma Usługowo Handlowej KMDOM Natalia Michałowska” wynika, że działalność ta prowadzona jest od dnia 30 grudnia 2018 r., przy czym w ewidencji w rubryce „Pełnomocnicy/ prokurenci przedsiębiorcy” jest adnotacja „brak wpisów”.

Z kolei w treści dostępnych na stronie BIP Urzędu Gminy Przechlewo oświadczeń majątkowych Wójta Gminy Przechlewo za lata 2019-2021 brak zapisów dotyczących prowadzenia przez niego działalności gospodarczej lub zarządzania taką działalnością lub bycia przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

Trzeba nadmienić, że zarówno podjęcie uchwały w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu wójta w trybie art. 492 § 2 w zw. z art. 492 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego, jak i wydanie zarządzenia zastępczego w trybie art. 98a ustawy o samorządzie gminnym nie jest poprzedzone jurysdykcyjnym postępowaniem administracyjnym, powyższe przepisy nie odsyłają do przepisów k.p.a. W tych sprawach nie mamy do czynienia z załatwieniem sprawy administracyjnej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego (nawet w szerokim znaczeniu tego pojęcia), w rozumieniu k.p.a. Postępowanie w przedmiocie wygaśnięcia mandatu wójta jest bowiem odrębnym – szczególnym postępowaniem.

Należy również wskazać, że wygaśnięcie mandatu wójta jest instytucją prawa wyborczego. Jako sankcja uchybienia zakazowi łączenia mandatu wójta z wykonywaniem określonych funkcji lub działalności, wygaśnięcie mandatu jest wkroczeniem ustawodawcy w materię chronioną konstytucyjnie, jaką jest czynne i bierne prawo wyborcze. Instytucja wygaśnięcia mandatu wójta nie powinna prowadzić do pochoptego i niezgodnego z prawem zniweczenia wartości podstawowej dla funkcjonowania gminnej społeczności lokalnej, jaką jest wybór w wyborach powszechnych, bezpośrednich i tajnych organu gminy (por. wyrok NSA z dnia 30 czerwca 2022 r. sygn. akt III OSK 4445/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 5 października 2021 r., wyrok NSA z dnia 7 lutego 2017 r.

sygn. akt II OSK 2726/16, a także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 1998 r., sygn. K. 39/97). Jak słusznie wskazał NSA w wyroku z dnia 14 września 2016 r. sygn. akt II OSK 1820/16 sankcja utraty mandatu radnego pochodzącego z wyboru (stanowisko to należy w pełni odnieść także do mandatu wójta pochodzącego z wyborów) ingerująca w wolę powszechną, musi być zastosowana w sytuacji zaistnienia w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości przesłanek wynikających z normy prawa materialnego, nakazujących wygaszenie takiego mandatu.

Odnosząc się do kwestii braku quorum przy podjęciu uchwały Nr 466/LXIX/ 2023 Rady Gminy Przechlewo z dnia 26 maja 2023 r. wskazuję, że stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym uchwały rady gminy zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej, co oznacza, że ustawodawca wymaga faktycznej obecności określonej liczby radnych obecnych podczas podejmowania uchwały, nawet jeśli nie biorą oni czynnego udziału w głosowaniu (nie zagłosują "za" czy "przeciw" projektowi uchwały i nie wstrzymają się od głosu). Jak wynika z protokołu sesji, w czasie głosowania uchwały na sali było 12 radnych, 7 radnych oddało głos za przyjęciem uchwały, a 5 radnych w ogóle nie wzięło udziału w głosowaniu. Skoro zatem stosownie do treści art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym w skład Rady Gminy Przechlewo jako gminy do 20 000 mieszkańców wchodzi 15 radnych, to przy podjęciu wskazanej wyżej uchwały zostało zachowane wymagane art. 14 ust. 1 ustawy quorum, tj. obecność w czasie głosowania co najmniej połowy ustawowego składu rady, czyli 8 radnych.

Z poważaniem